

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ ЗЛАТНИЯТ ПЪЛНЕЖ

Превод от руски: Любомир Методиев, 2003

chitanka.info

Цяла седмица новата кокошка на гражданина Евтушевски не снасяше нищо. А в сряда в 8 часа и 40 минути вечерта снесе златно яйце.

Това напълно противоестествено събитие се случи по следния начин.

Сутринта, както обикновено, Евтушевски беше зает: продаваше свирки, копаеше в градината, зареждаше и освобождаваше няколко капана за мишки, направени по поръчка на председателя на занаятчийската лъжезадруга „Частен труд“ мосю Оригинал.

Следобед старият майстор на свирки намина през съседния двор, за да събере малко тор за топливо, но го забелязаха. Хвърлиха по него тояга и го улучиха. Чак до мрак Евтушевски стоя до плета и еднообразно руга съседите си. Денят му беше напълно развален. Животът му се струваше отвратителен. Този ден никой не си купи свирка. Не успя да попълни запасите си от топливо. Кокошката не снасяше.

Потънал в такива тъжни размисли, Евтушевски беше заварен от мосю и мадам Оригинал. Те идваха за своите капани за мишки само в безлунни вечери, тъй като официално се смяташе, че правят капаните сами, без да експлоатират чужд труд.

Имайте предвид, мосю Евтушевски каза председателят на лъжезадругата, — че вашите капани имат един голям дефект.

— Дефект и минус! — с укор потвърди мадам Оригинал.

— Ами да! — продължаваше мнимият председател. — Вашите капани са твърде силни. Клиентите се обиждат. У Бибини някой неволно бутнал вашия капан. Капанът дълго скачал из стаята, счупил стъклото на прозореца и паднал в кладенеца.

— Паднал и потънал — добави председателшата.

Евтушевски се натъжи още повече. Изведнъж от ъгъла, където щъкаше кокошката, се чу брътвеж и плясък на крила.

— Ей Богу, сега ще снесе! — развика се майсторът на свирки и скочи.

Но думите му бяха заглушени от такъв силен трясък, сякаш на пода беше паднала гира. Насред стаята с гръм се изтърколи тъмно яйце, описа параболична крива и се спря в краката на стопанина.

— Какво е това?

Евтушевски взе от масата газената лампа със син фаянсов резервоар и се наведе, за да освети странния предмет. Заедно с него към пода се наведе и семейството от лъжезадругата.

Слабата светлина на лампата образува на пода блед кръг, в средата на който матово блестеше голямо златно яйце.

Присъстващите изгубиха ума и дума. Пръв се опомни мосю Оригинал.

— Това е голямо постижение — каза той с безизразен глас.

— Постигание и плюс — каза жена му, без да сваля ококорените си очи от скъпоценния предмет.

Оригинал посегна към яйцето.

— Я по-полека! — промълви майсторът на свирки и сграбчи крадливата ръка.

Гласът му беше много тих и дори плах, но той здраво се беше вкопчил в Оригинал. Що се отнася до мадам, той веднага я срита, за да не пречи. Кокошката тичаше наоколо, неистово кудкудякаше и увеличаваше суматохата.

За момент всички замълчаха, после подновиха разговора.

— Пуснете ме — каза лъжепредседателят. — Аз исках само да погледна, яйцето може да е фалшиво.

Без да пуска Оригинал, Евтушевски сложи лампата на масата и вдигна яйцето от пода. То беше масивно, тежеше не по-малко от три фунта.

— Бива си го яйчицето — завистливо каза мосю. — Но все пак може да е фалшиво.

— Брей, как го измислихте — високомерно се усмихна майсторът на свирки, — ще седне кокошката да снася фалшиви златни яйца. Ама че фантазия имате! Слушайте... Че тук и каратите са отбелязани. Ей Богу... Като на венчален пръстен.

На чудното яйце наистина имаше печат от златарско ателие, свидетелстващ за проба 56.

— Е, сега вече ще ви арестуват — каза Оригинал.

— И няма да се отървете от данъци! — добави мадам.

— А кокошката ще ви вземат.

— И яйцата ще ви вземат.

Евтушевски се обърка. На лицето му легнаха варовити сенки.

— Какви яйца? Че то яйцето е само едно.

— Засега е едно. После ще има още. Вече съм чувал за такива неща. Та нали знаем историята за това, как една кокошка снасяла златни яйца. Евтушевски, мосю Евтушевски! Имайте предвид, мосю Евтушевски, че един глупак вече заклал такава кокошка. Имало е такъв прецедент.

— И какво имало вътре? — любопитно попита старият майстор на свирки.

— Нищо не е имало. Какво може да има? Карантия...

Евтушевски тежко въздъхна, повъртя яйцето в ръка и започна да го лъска в панталона си. То заблестя още по-ярко отпреди. Лъчите на лампата се отразяваха в повърхността му с кандилен църковен блясък. Евтушевски не отрони нито дума.

Председателят на лъжезадругата угрижено се въртеше около него. Той много се вълнуваше, мачкаше с крака клетките за капаните и дори за малко да настъпи притихналата кокошчица.

Евтушевски мълчеше и тъпо гледаше скъпоценното яйце.

— Мосю Евтушевски! — развика се Оригинал. Защо мълчите? Разясних ви, че в кокошката никакво злато не може да има. Чувате ли, мосю Евтушевски?

Но собственикът на кокошката чудо продължаваше да мълчи.

— Той ще я заколи! — развика се Оригинал.

— Ще я заколи и нищо няма да намери! — добави мадам.

— Откъде ли се взема златото? — раздаде се дрезгавият, изпълнен с низка страст глас на Евтушевски.

— Ама че глупак! — зарева озлобеният лъжепредседател. — Все отнякъде се взема.

— Не, вие ми кажете къде е това „отнякъде“.

Мосю Оригинал с ужас осъзна, че не може да отговори на този въпрос. Близко две минути той сумтя озадачен, а после каза:

— Добре. Щом не ми вярвате — недейте. Но на председателя на обществото „Долу неграмотността“ няма ли да повярвате? Нямате ли доверие на учения човек?

Евтушевски не отговори.

Съпрузите Оригинал си отидоха и оставиха майстора на свирки в дълбок размисъл. Цяла нощ малкото прозорче на къщичката светеше. Оттам се чуваше кудкудякането на кокошката, която Евтушевски не

оставяше да заспи. Той току я вземаше на ръце и я оглеждаше с безумен поглед.

На сутринта целият Колоколамск вече знаеше за чудното яйце. Съпрузите Оригинал прекараха останалото време от вечерта в посещения. Навсякъде те съобщаваха под най-строга тайна, че кокошката на Евтушевски е снесла три фунта злато и че никакво мошеничество не може да има, тъй като на златото има сертификат.

Общото мнение беше, че на Колоколамск му предстои бляскаво бъдеще. Пред къщата на Евтушевски започна поклонение. Но никой не успя да проникне в дома на майстора на свирки. Той не отговаряше на почукванията по вратата.

Накрая до вратата си пробиха път съпрузите Оригинал, водейки председателя на смесеното руско-украинско общество „Долу неграмотността“ другаря Балюстрадников. Той беше много слаб и толкова висок човек, че в града го наричаха Върлината.

След дълги препирни Евтушевски отвори вратата и делегацията, изпроводена от завистливите погледи на тълпата, влезе в забележителното отсега нататък жилище на Евтушевски.

— Хм — отбеляза Балюстрадников и веднага се зае с яйцето.

Той го доближи до очите си, почти до самия таван, с вида на човек, на когото по няколко пъти на ден се налага да гледа прясно снесени още топли златни яйца.

— Нали, мосю Балюстрадников — започна Оригинал, — е глупаво това, което иска да направи мосю Евтушевски? Той иска да заколи кокошката, която снася златни яйца.

— Искам — прошепна Евтушевски.

През нощта той беше разбрал всичко. Вече не се съмняваше, че кокошката е пълна със злато, така че няма никакъв смисъл да се харчи, за да я храни и да чака, докато тя благоволи да се освободи от ново златно яйце.

Председателят на обществото „Долу неграмотността“ потъна в размисъл.

— Трябва да се заколи! — промълви накрая той.

Евтушевски, сякаш освободен от някаква магия, хукна след кокошката, която в стремежа си да избяга се хлъзгаше, накуцваше, хвърчеше над масите и се блъскаше в стъклото на прозореца. Оригинал се ужаси.

— Защо да се коли? — викаше той и напираше към „Долу неграмотността“.

„Долу“ иронично се усмихна. Той седна, метна крак върху крак и започна да клати горния.

— Че как иначе? Нали кокошката не се храни със злато? Значи всичкото злато, което може да снесе, се намира в нея. Значи трябва да се заколи.

— Но позволете... — викна Оригинал.

— Няма да позволя — отвърна Бапюстрадников.

— Попитайте когото искате. И всички ще ви кажат, че не бива да се коли кокошка, която снася златни яйца.

— Моля. Под прозореца е цял Колоколамск. Аз не възразявам против здравата критика на моите предложения. Питайте.

Председателят на лъжезадругата удари рамката на прозореца като Раул де Нанжи в четвърто действие на операта „Хугеноти“ и се появи пред тълпата.

— Граждани! — викна той. — Какво да се прави с кокошката?

И сред кристалната тишина се раздаде бодрото гласче на стоящото пред всички старче със сива брада до под коленете.

— А какво да я правим кокошката, а?

— Да се заколии! — завикаха всички.

— В такъв случай и аз участвам! — възкликна мосю Оригинал и се втурна след кокошката, която не се предаваше в ръцете на майстора на свирки.

В настъпилата суматоха кокошката изскочи през прозореца, прехвъркна над тълпата и побягна по улица Бездокладна. Като си чукаха главите в рамката, преследвачите се изсипаха на улицата и преследването започна.

След минута съотношението на силите беше следното.

По пустата скучна улица, вдигайки прах, се търкаляше кокошката Госпожица. На десет метра зад нея бързаше на дългите си крака Върлината. След него рамо до рамо се носеха Евтушевски и Оригинал, а малко по-назад в нестройна тълпа с викове се носеха колоколамчани. Кавалкадата завършваше мадам Оригинал с кухненски нож в ръка.

На площада Госпожица, смесила се в обществото на обикновените колоколамски кокошки, беше хваната, умъртвена и

изкормена.

В нея нямаше никакво злато.

Някой изказа предположението, че са заклали погрешна кокошка. И наистина на външен вид Госпожица по нищо не се отличаваше от останалите колоколамски кокошки.

Тогава започна поголовно изстребление на домашните птици. На бърза ръка колежа и изкормваха дори гъските и патиците. Особено свиреп беше председателят на обществото „Долу неграмотността“. В общата блъсканица и неразбория той закла пуяка, принадлежащ на председателя на обществото „Долу ръкостискането“.

Златен пълнеж не намериха никъде. Смеещия се Евтушевски отведоха с каруца в психиатрията.

Когато милицията дойде в дома на Евтушевски, за да опише останалото след него имущество, от загнилия дървен таван тежко като гира падна и се търкулна по пода кръгъл предмет, увит в хартийка.

Оказа се яйце, съвсем същото като първото. Имаше и проба 56. Но освен това на него калиграфски бяха гравирани думите:

Честита Нова година!

На хартийката пишеше:

Да се предаде на С. Т. Евтушевски. Скъпи сине! Тези две яйца са всичко, което ми остана от дългата и честна служба в златарското ателие. Някога тези яйчица ще те зарадват.

Твой татко Тигрий Евтушевски.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.